

2. Test zo slov. jazyka a literatúry 2025

Text č. 1: Bertolt Brecht: *PÁN PUNTILA A JEHO SLUHA MATTI*
Epická komédia

Premiéra: piatok 9. február 2024

Dĺžka predstavenia: 150 minút s prestávkou

Miesto predstavenia: Historická budova

Termíny predstavenia: pondelok 20. január 2025 - 19:00

štvrtok 13. február 2025 - 19:00

Epická komédia nemeckého dramatika Bertolta Brechta, z roku 1940, ktorá vznikla podľa poviedok a návrhu hry fínskej autorky Helly Wuolijoki.

Bohatý statkár Puntila je veľkorysý muž, ochotný rozdať svoje polia a kravy a aj seba, zasnúbiť sa naraz so štyrmi ženami, zľutovať sa nad chudobnou rodinou robotníka, pravda, iba keď je opitý. Keďže je to častejšie, ako jeho „záchvaty“ triezvosti, nič nie je tak, akoby sa mohlo zdať. Dobrodružná a veselá povaha sa náhle mení na prísneho otca a nekompromisného kapitalistu. Je tu však jeho šofér Matti, jeho nepríjemné zrkadlo. A možno dostane Puntilovu dcéru Evu za ženu, čo na tom, že ju statkár dohodil nádejnému atašé, veď biznis je biznis. Prostredníctvom špecifického humoru (hra má podobu tzv. ľudovej hry s prvkami frašky, ale aj commedie dell' arte) autor nastoľuje aj otázky spoločenských vzťahov. Moderné režijné a výtvarné spracovanie, spolu s vynikajúcimi hereckými výkonmi a živou hudbou, sú zasa zárukou nevšedného divadelného zážitku.

UPOZORNENIE: INSCENÁCIA VHODNÁ OD 15 ROKOV

Preklad: Martin Kubran

Réžia: Martin Čičvák

Dramaturgia: Peter Himič

Scéna a kostýmy: Katarína Holková

Hudba: Peter Tóth

1. Ktorý slohový postup dominuje v uvedenej ukážke?

2. Ktoré tvrdenie o ukážke neplatí?

- A. Hlavnou postavou je statkár Puntila.
- B. Žáner hry je epická komédia.
- C. Puntilov šofér a zrkadlo je Matti.
- D. Autorom hry je Martin Kubran.

3. Akú formu humoru autor využíva v tejto hre?

- A. Satiru a iróniu.
- B. Tragikomédiu.
- C. Čierny humor.
- D. Špecifický humor, prvky frašky.

4. Kto je podľa ukážky č.1 dramaturgom Brechtovej hry?

5. Úvodzovky v spojení „záchvaty“ triezvosti majú v ukážke č. 1 funkciu:

- A. zdôrazňovať
- B. citovať
- C. zveličiť
- D. gradovať (stupňovať)

6. V ktorej možnosti nie je synonymum slova veľkorysý z ukážky č.1?

- A. láskavý
- B. veľkodušný
- C. šľachetný
- D. štedrý

7. Ktorý z frazeologizmov znamená byť jeho zrkadlom z ukážky č.1?

- A. Byť v tieni niekoho.
- B. Byť ako dve kvapky vody.
- C. Byť v jeho koži.
- D. Byť na očiach.

8. Z ukážky č.1 vypíšte nesklonné podstatné meno.

9. Vypíšte z ukážky slová, ktorá vyjadrujú, že dôležitý je cieľ - zisk, bez ohľadu na následky.

10. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky č.1?

- A. Puntila je vždy spravodlivý a láskavý statkár.
- B. Puntila sa správa rozdielne v triezvom a opitom stave.
- C. Puntila je chudobný muž, ktorý hľadá lepší život.
- D. Puntila je lenivý sluha, ktorý si hľadá novú prácu.

Text. č.2: *Milan Rúfus: Modlitba za Slovensko*

*Slovensko moje, otčina moja,
ktože ti srdce doráňa?
Skláňam sa k tebe, zem drahá,
je však v každom dome brána.*

*Za tvoje hory a tvoje rieky,
za všetky tvoje bolesti,
prosím dnes Boha s rukami holými,
nech v tebe pravda zvíťazí.*

11. Ku ktorému literárnemu druhu patrí ukážka č. 2

12. Vypíšte z ukážky oslovenia.

13. Nahrad' slovo Boh v ukážke č.2 osobným zámenom v genitíve.

14. Kol'ko zámen sa nachádza v 1. strofe ukážky č.2?

15. Vypíšte z ukážky č. 2 časticu.

16. Vypíšte z prvého dvojveršia ukážky č.2 synonymum slova vlast'.

17. Ktoré tvrdenie o ukážke č. 2 platí:

- A. Ukážka vyjadruje pýchu a hlboký národný cit.
- B. V ukážke č. 2 je aspoň šesť 8-slabičných veršov
- C. Autor sa pokorne modlí za osud rodnej krajiny.
- D. V ukážke č. 2 sú viac ako dva 10-slabičné verše.

18. Kol'ko viet sa nachádza v druhej strofe ukážky č. 2?

19. Vypíšte z prvej strofy ukážky č.2 frazeologizmus.

20. Určte, akým vetným členom je podčiarknuté slovo v ukážke č.2.

Text č. 3 : *Gabriel García Márquez: Plukovníkovi nemá kto napísať*

Žena sa pokúsila nadvihnúť na posteli. Vyčerpané telo zavaňalo liečivými bylinkami. So zámernou dôkladnosťou vážila každé slovo:

- Naskutku odprac toho kohúta!

Plukovník to už dávno tušil. Čakal na to od poludnia, keď mu zastrelili syna a on sa rozhodol chovať kohúta. Mal aspoň čas premýšľať.

- Nestojí to už vôbec za to, – protirečil jej. – O tri mesiace budú zápasy, a potom zaň môžeme dostať viac.

- Nejde o peniaze, – povedala žena. – Keď prídu mládenci, povedz im, aby si ho vzali a spravili s ním, čo budú chcieť.

- Mysli na Agustína, – napomenul ju zámerne plukovník. - Predstav si, ako by sa asi tváril, keby nám prišiel oznámiť, že náš kohút zvíťazil.

Žena naozaj myslela na syna.

- Tie prekliate kohúty ho priviedli do záhuby, - zvolala. - Keby bol tretieho januára ostal doma, nebolo by ho stihlo nešťastie. - Ukázala ukazovák na dvere a vykrikla:

- Akoby som ho videla, keď odchádzal z domu s kohútom pod pazuchou. Vystríhala som ho, aby si nešiel do arény po nešťastie, ale on na mňa vyceril zuby a povedal: „Len ma nechaj, uvidíš, že dnes popoludní budeme mať peňazi ako pliev.“

21. Aký dôvod uviedla žena na zbavenie sa kohúta?

- A. Kohút nemá šancu vyhrať.
- B. Kohút jej pripomína smrť syna.
- C. Kohút je príliš drahý na chov.
- D. Kohút je chorý.

22. Kto je hlavnou postavou v ukážke č. 3?

23. Aký rozprávač je v ukážke č. 3?

24. Ktorý slohový postup dominuje v ukážke č. 3?

- A. opisný
- B. rozprávací
- C. umelecký
- D. úvahový

25. Prečo žena spomína na Agustínov odchod?

- A. Pretože sa snaží zmieriť so situáciou.
- B. Pretože si myslí, že Agustín mal zostať doma kvôli peniazom.
- C. Pretože verí, že by bol Agustín nažive, keby zostal doma.
- D. Pretože si myslí, že Agustín by bol šťastnejší, keby mal peňazi viac.

26. Vypíšte z textu slovo, ktoré symbolizuje nádej, zápas a osud.

27. Napíšte číslami dátum Augustínovho odchodu.

28. V ktorej možnosti nie je frazeologizmus s rovnakým významom ako: vážiť každé slovo?

- A. Mať jazyk na uzde.
- B. Nepovedať viac než treba.
- C. Hovoriť medzi riadkami.
- D. Nespraviť unáhlený krok.

29. Vypíšte z ukážky č. 3 obrazné prirovnanie, naznačujúce veľké množstvo.

30. Aký význam má veta: „Mysli na Agustína“?

- A. Plukovník chce, aby si žena uvedomila, že kohút je pre rodinu dôležitý.
- B. Plukovník chce, aby si žena spomenula na svojho zosnulého syna, ktorý zahynul kvôli kohútovi.
- C. Plukovník sa snaží ženu upokojiť, aby sa prestala hnevať.
- D. Plukovník chce, aby žena hodnotila finančný prínos kohúta.

KLÚČ ODPOVEDÍ
Slovenský jazyk a literatúra, 2. termín
2025

Kód žiaka

	Odpoveď	Body
1.	informačný	1
2.	D	1
3.	D	1
4.	Peter Himič	1
5.	C	1
6.	A	1
7.	B	1
8.	Atašé	1
9.	Biznis je biznis	1
10.	B	1
11.	k lyrike	1
12.	<i>Slovensko moje, otčina moja, zem drahá</i>	1
13.	Teba /Ťa	1
14.	7	1
15.	však	1
16.	otčina	1
17.	C	1
18.	2	1
19.	Mať doráňané srdce	1
20.	predmet	1
21.	B	1
22.	plukovník	1
23.	v 3. osobe, on-rozprávania	1
24.	B	1
25.	C	1
26.	kohút	1
27.	3. 1.	1
28.	C	1
29.	Mať peňazí ako pliev	1
30.	B	1

Počet bodov:

/30

Počet percent:

Hodnotili:

